

ชื่อเรื่องวิจัยอิสระ : การแสวงหาสภาวะความพึงพอใจผ่านความเชื่อทางศาสนาในประเทศไทยว่าด้วยศาสนาบรีโคโนมิชและยาเสพติดประเภทไซเคเดลิก

ผู้วิจัย : นางสาวรณกานต์ อุ่นศิลป์

ปริญญา : ศิลปบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. ทศนัย เศรษฐเสรี

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการทำความเข้าใจความคล้ายคลึงของประสบการณ์ทางศาสนาและประสบการณ์จากการใช้ยาเสพติดประเภทไซเคเดลิกโดยมีแรงบันดาลใจมาจากแนวคิดของ คาร์ล มาร์กซ จากประโยคที่ว่า “ ศาสนาคือฝิ่นของประชาชน ” หรือ “ Religion is the opium of the people ” ปรากฏอยู่ในงานเขียนของเขามีชื่อว่า A Contribution to the Critique of Hegel's Philosophy of Right ในปี 1843 จากจุดเริ่มต้นนี้ได้้นำผู้วิจัยไปสู่การศึกษาถึงความคล้ายคลึงระหว่างประสบการณ์ทางศาสนาในเชิงศาสนวิทยาและศึกษาประสบการณ์จากการใช้ยาเสพติดผ่านเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางสังคมในระหว่างการค้นคว้าวิจัยนั้นผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าภาพที่ถูกนำไปใช้ในการนำเสนอประสบการณ์ทางศาสนาหรือประสบการณ์จากการใช้ยาเสพติดนั้นเป็นไปในทางเดียวกันคือ Psychedelic Art หรือภาพที่มีสีสันฉูดฉาด รูปทรงที่ถูกบิดเบือน การใช้ศิลปะลวงตา การซ้อนภาพและการใช้เทคนิคที่ทำให้ภาพมีการเคลื่อนไหวและบิดคด จากข้อสังเกตตรงนี้ได้นำไปสู่การศึกษาเกี่ยวกับ Psychedelic Art จึงพบว่าเป็นงานที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์จากการใช้ยาเสพติดประเภทไซเคเดลิกหรืออาการหลอนประสาทที่เกิดขึ้นจากการใช้ยาเสพติดประเภทนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจไปที่ยาเสพติดประเภท LSD ผู้วิจัยพบว่ามียุคที่เกี่ยวข้องกับใช้ยาเสพติดประเภทไซเคเดลิกชนิด LSD ยุคหนึ่งของยาเสพติดประเภทไซเคเดลิกนั้นถูกกล่าวว่ามีฤทธิ์ในการหลอนประสาทฤทธิ์ของมันส่งผลได้ทั้งทางบวกและทางลบ เช่นเดียวกันกับศรัทธาของผู้คนที่มีความเชื่อทางศาสนา จากการศึกษาผ่านงานวิจัยทำให้พบว่าประสบการณ์จากการใช้ยาเสพติดประเภทไซเคเดลิกและประสบการณ์ทางศาสนานั้นมีความคล้ายคลึงกันทั้งในการทดลองแบบวิทยาศาสตร์และในเชิงการเปรียบเทียบแบบอุปมา ที่สำคัญและยาเสพติดและศาสนาต่างก็ถูกใช้เป็นพาหนะตัวเลือกในการนำพาผู้คนไปสู่สภาวะที่ตนเองพึงพอใจ อีกทั้งมันยังเคยถูกใช้เพื่อเป็นทางลัดไปสู่นิพพาน จากการศึกษาพบว่าในอดีตนั้นพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆของชนเผ่าได้มีการใช้พืชที่มีฤทธิ์มึนเมาได้แก่เห็ดเมาและกัญชาเข้ามาใช้เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนารวมถึงในช่วงยุคสิบปีเห่าบุปผาชนก็ได้มีการใช้แอลเอสดีเป็นพาหนะในการหลีกหนีสังคม ตามหาสภาวะความสูงและนิพพาน ในยุคโพสต์โมเดิร์นนี้คตินั้นเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดความปรวนแปรของระบบคุณค่าและค่านิยมต่างๆลัทธิบรีโคโนมิชได้เปลี่ยนแปลงทุกอย่างให้กลายเป็นสินค้าไม่เว้นแม้แต่ความศักดิ์สิทธิ์ในสังคมไทยนั้นผู้คนไม่ได้บริโภคน้ำศาสนาและความเชื่อเท่านั้น ศาสนาได้

รวมตัวเข้ากับทุนนิยมนำไปสู่การบริโภคนิยมที่มาพร้อมกับการบริโภคสัจจะเกี่ยวกับความเชื่อและความศักดิ์สิทธิ์ในประเทศไทยนั้น ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่มีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก ผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีกระแสผู้ที่ไม่นับถือศาสนาในประเทศไทยมากขึ้นแต่ศาสนาพุทธและศาสนิกชนก็ยังคงมีอิทธิพลอย่างมากในสังคมไทย ในยุคที่บริโภคนิยมกลายเป็นศาสนาใหม่ ศาสนาเก่าๆก็มีการปรับตัวให้เข้ากับกระแสสังคมนี้เช่นกัน ปัจจุบันศาสนาพุทธในประเทศไทยรวมตัวเข้ากับทุนนิยมเกิดเป็นศาสนบริโภคนิยมการเน้นคุณค่าแบบวัตถุนิยม สัญลักษณ์และบริการทางศาสนาถูกแปรให้อยู่ในรูปแบบสินค้า เงินกลายเป็นสิ่งสำคัญในการเข้าถึงศาสนา ความสุขและสวรรค์นั้นสามารถเข้าถึงได้ด้วยเงิน เพราะมนุษย์บริโภคได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด การมอมเมาหากินกับศรัทธาของผู้คนก็เกิดขึ้นได้ง่ายฤทธิ์ของศรัทธาที่มีคบอดนั้นส่งผลไม่ต่างจากฤทธิ์ของยาหลอนประสาทและถึงแม้ว่าเราจะรู้ถึงพิษร้ายที่แอบแฝงแต่เราก็ยังคงต้องการมันเพื่อเติมเต็มความว่างเปล่าในจิตใจเสาะแสวงหาความสุขมาเติมให้กับความต้องการที่ไม่สามารถเติมเต็มได้

Independent Study Title: Searching Satisfaction through Religion Beliefs in Thailand on Consuming Religion and Psychedelic Drug

Author: Worrakran Unsin

Degree: Bachelor of Fine Arts program in Media Arts And Design

Independent Study Advisor: Lect. Dr. Thasnai Sethaseree

ABSTRACT

The purpose of this case study is to understand the similarities between religion experience and psychedelic experience. I have inspiration from the idea of Karl Marx " Religion is the opium of the people ", appeared in his writings A Contribution to the Critique of Hegel's Philosophy of Right in 1843. This inspiration leads me to start to study the similarities between religion experience and psychedelic experience through events , science research, and social phenomenon. From the research, I found that there are some similarities between psychedelic experiences and religion experience such as Mystery or Sense of sacredness. And many people use religions and beliefs or drugs as vehicles for taking themselves to a state of self- satisfaction or for mind healing. Nowadays people have not consumed only beliefs and religious faiths. Beliefs and religious faiths are led people to the "Consuming religion" the religious activities and religious symbols are transformed into products. In Postmodernity. Consumerism can turn everything into products, even faith, and belief. We are no longer just consuming the products but we are consuming the symbolic meaning of products. An effect of blind faith is not different from psychedelic drugs.

Media Arts and Design Department
Faculty of Finearts, Chiang Mai University